

Zadaci za vežbu:

1. Slučajna promenljiva X ima raspodelu:

a) $X: \begin{pmatrix} 0 & 1 & 2 & 3 \\ 0,1 & 0,2 & p & 0,3 \end{pmatrix};$

b) $X: \begin{pmatrix} 0 & 1 & 2 & 3 \\ p & 2p & 3p & 2p \end{pmatrix}.$

Odrediti je u potpunosti.

Rešenje: a) $p=0,4;$

b) $p=\frac{1}{8}.$

2. Raspodela za X data je tabelom $X: \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 \\ p & t & 2p & t/2 \end{pmatrix}.$

Koje su moguće vrednosti za p i t ?

Rešenje: a) $0 \leq p \leq \frac{1}{3};$

b) $0 \leq t \leq \frac{2}{3}.$

3. Neka je $E(X)=3$ i $E(Y)=1$. Naći $E(Z)$ za:

a) $Z=2X+3Y;$

b) $Z=5X-6Y-3.$

Rešenje: a) $E(Z)=9;$

b) $E(Z)=6.$

4. Neka je $E(X)=3$, $D(X)=2$, $E(Y)=2$ $D(Y)=0$. Naći:

a) $E(Z)$ za $Z=X(2Y+3X)+1;$

b) $D(Z)$ za $Z=(X+2Y)Y.$

Rešenje: a) $E(Z)=46;$

b) $D(Z)=8.$

5. Za slučajnu promenljivu X sa raspodelom $X: \begin{pmatrix} -1 & 0 & 1 & 2 & 3 \\ 0,15 & 0,40 & 0,30 & 0,10 & 0,05 \end{pmatrix}$ odrediti $E(X)$, $E(X^2)$ i $D(X)$.

Rešenje: $E(X)=0,5; E(X^2)=1,3; D(X)=1,05.$

6. Neka X ima binomnu $\mathcal{B}(n,p)$ raspodelu. Naći n i p ako je $E(X)=12$ i $D(X)=4$.

Rešenje: $\mathcal{B}(18, \frac{1}{3}).$

7. Strelac koji pogađa cilj sa verovatnoćom $0,4$ ima na raspolaganju 4 metka, pri čemu gađanje prekida kada pogodi metu ili kada potroši metke. Koliko se očekuje da potroši metaka?

Rešenje: $E(X)=2,176.$

8. Ako slučajna promenljiva X uzima samo dve vrednosti x_1 i x_2 , svaku sa verovatnoćom 0,5, onda je $\sigma^2(X)$ jednako kvadratu polurazlike ovih vrednosti. Dokazati.
9. Diskretna slučajna promenljiva ima samo dve moguće vrednosti x_1 i x_2 ($x_1 < x_2$). Ako je $p(x_1)=0,6$, $E(X)=1,4$ i $\sigma^2(X)=0,24$, odrediti raspodelu ove slučajne promenljive.

Rešenje: $E(X)=x_1 \cdot 0,6 + x_2(1-0,6)$ odakle dobijamo jednačinu $3x_1 + 2x_2 = 7$ (1).

$$\sigma^2(X) = E(X^2) - E(X)^2 = 0,6x_1^2 + 0,4x_2^2 - 1,4^2 = 0,24, \text{ pa je } 3x_1^2 + 2x_2^2 = 11 \text{ (2)}.$$

Uz uslov $x_1 < x_2$ sistem jednačina (1) i (2) daje rešenje $x_1=1$ i $x_2=2$, pa je $X: \begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 0,6 & 0,4 \end{pmatrix}$.

10. Slučajna promenljiva X ima raspodelu $X: \begin{pmatrix} 0 & 1 & 2 \\ p_1 & p_2 & p_3 \end{pmatrix}$.

Odrediti p_1 , p_2 i p_3 ako je $E(X) = \frac{3}{4}$ i $\sigma^2(X) = \frac{11}{16}$.

Rešenje: $p_1 = \frac{1}{2}$, $p_2 = \frac{1}{4}$, $p_3 = \frac{1}{4}$.